

Enligt sändlista

Bildande av Sjöskogens naturreservat i Nyköpings kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar Länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Reservatets gränser utmärks i fält.

Reservatets namn skall vara *Sjöskogens naturreservat*.

Med stöd av 3 § i förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning (bilaga 2).

Länsstyrelsen skall vara naturvårdsförvaltare.

Uppgifter om naturreservatet

<i>Objektnamn</i>	Sjöskogen
<i>NVR - id</i>	2014942
<i>Objektnummer</i>	04-02-130
<i>Kommun</i>	Nyköping
<i>Lägesbeskrivning</i>	C:a 1,7 km sydost Nävekarvns hamn. Vid Bråviken söder Skeppsviks och Sjöskogens tomtområden
<i>Topografisk karta</i>	Nyköping 9H SV Arkösund 8H NV
<i>Fastighetskartan</i>	08H 9b och 9c, 09H 0b och 0c
<i>Areal</i>	122,7 ha, varav land 55,2 ha. 38,6 ha produktiv skogsmark
<i>Fastigheter (markägare)</i>	Nävekarv 7:331 Staten/Naturvårdsverket
<i>Nyttjanderätter/servitut/ gemensamhetsanläggningar</i>	Reservatsfastigheten belastas av utrymmesservitut för Nävekarv 7:330, GEM-16.1 Reservatsfastigheten erhöll vid avstyckningen år 1985 servitut avseende väg, parkering i Nävekarv 7:330, 0480-85/61.2

Se vidare information i bifogad
fastighetsutredning och
fastighetsförteckning från Lantmäteriet,
bilaga 4 och 5

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att;

- Bevara ett för Bråvikenkusten typiskt landskapsavsnitt bestående av förkastningsbrant med berg, skogsklädda omgivningar samt tillhörande vattenområde.
- Skydda ett område med värdefull gammal barrblandskog i sydexponerat läge.
- Bevara och utveckla lövskogen i olika successionsfaser inom området.
- Bevara och utveckla strukturer som gamla träd, död ved samt den biologiska mångfalden som finns i området.
- Bevara ett för friluftsliv värdefullt område där friluftsliv grundar sig på allemansrätten ska kunna bedrivas.

Syftet skall nås genom att;

- Partierna med gammal naturskogsliknande skog lämnas orörda förutom viss skötsel som efterliknar naturliga störningar och successioner. Denna skötsel syftar till att vidmakthålla successionen för de utpräglade pionjärträdslagen tall, asp, björk och sälg. Gammal grandominerad skog samt skog på fuktig eller blöt mark lämnas orörd förutom att tidigare dikningsingrepp återställs till naturlig hydrologi.
- Yngre skogar (tidigare avverkade) sköts med inriktning mot att skapa stora vidkroniga tallar, lövskog samt död ved.
- Det rörliga friluftslivet ges förutsättningar att bedrivas i hela området genom vägvisning, skyltning, markering av leder och underhåll av den handikappled som finns utförd.

Skälen för Länsstyrelsens beslut

Beskrivning av prioriterade bevarandevärden

Sjöskogen är ett välbesökt natur- och friluftsområde längs Bråvikenkusten. Reservatet består av en sammanhängande kuststräcka med vatten och skogsmark, endast med avbrott för badplatsområdet vid Skedenvik. Området är geologiskt intressant då det ligger på förkastningsbranten mot Bråvikens vatten som utgör en av de stora ledlinjerna i det östsvenska sprickdalslandskapet. Flera markerade berg samt mindre höjdparter finns inom området och mellan dessa förekommer sänkor och flacka partier. Den högsta punkten i reservatet, Sjöskogsberget, höjer sig 58 m över havet utanför, och från dess topp har man en milsvid utsikt över den yttre Bråvikenskärgården och kustbergens skogar i öst och väst.

I stort sett hela reservatet, förutom en mindre inäga i östra delen, utgörs av skogsmark i ett sammanhängande skifte, med avbrott för badplatsen vid Skedenvik. Skogen är av varierande ålder och träslag med en påfallande stor andel tallskog på bergpartier och höjder samt ett ovanligt stort inslag av lövträd. På bergen och i de sydvända branterna finns värdefull gammal hällmarkstallskog med vindpinade furor och många gamla träd. Här finns även ett inslag av döda träd, ofta i exponerade lägen. I dessa tallskogar finns livsmiljöer för många arter anpassade till exponering och tidigare störningar i form av främst bränder.

I de näringsrikare delarna övertar granen rollen som dominant trädslag med ett återkommande stort inslag av lövträd. Äldre granskog med höga naturvärden knutna till fuktighet, död murken ved och ett stabilt mikroklimat i orördhet återfinns i den centrala delen av reservatet, norr om Svartåhällen och mellan de två höga bergen.

Vegetationstyperna i dessa granområden varierar från blåbärstyp till örttyper på de allra rikaste markerna. I de rikaste områdena hittar man arter som sårläka och blåsippa inne i grandominerad skog. Här finns annars en intressant flora av svampar, mossor och lavar. Bl.a. växer gammelgranlav, svart- och rödgul trumpetsvamp samt ullticka i detta parti.

I den centrala och östra delen av reservatet finns lövdominerad skog av lite olika karaktär. Norr om Sjöskogsberget finns ett område klubbalskog växande på fuktig mullrik mark, tidigare kulturmark. Här återfinns en örtflora med högvuxna arter som älgört och smörbollar. Inom reservatets östra del finns värdefull lövskog växande på dels tidigare kulturmark och dels i bergbranter. Här finns en välutvecklad lundflora med arter som blåsippa, underviol, vårärt och ormbär. I anslutning till den tidigare odlade marken vid Bjurvik finns en värdefull torrängsflora på kalkhällar med arter som lunddraba, grusbräcka, vårfingerört, duvnäva, bergsbräsa och svinrot. Strax söder om åkern växer även två gamla oxlar som tidigare hamlats.

Reservatet är mycket viktigt för det rörliga friluftslivet och Sörmlandsleden löper genom större delen av området. Dessutom finns ett flertal spontanlagda stigar som bildats vartefter besökare letat sig ned från ovanliggande tomtområden mot havet. Från parkeringsplatsen inom Sjöskogens tomtområde leder en handikappanpassad stig ner genom skogen till Svartåhällen. Här finns en iordningställd grillplats samt bord och bänk. Utmed leden öster om Svartåhällen finns ett utedass. Det är framförallt reservatets lättillgänglighet för vandring, bad och fritidsfiske samt de storslagna vyerna ut över Bråvikenskärgården som utgör de primära värdena för det rörliga friluftslivet.

Förutsättningarna för att bevara värden i reservatet bedöms som goda om föreskrifterna följs och om skötseln sker i enlighet med syftena och den till beslutet hörande skötselplanen. En mer utförlig beskrivning av området lämnas i skötselplanen.

Andra sakförhållanden med betydelse för avgörandet att bilda naturreservat

Reservatet ligger inom riksintresse för friluftsliv, D-01 Bråviken-Tunaberg samt inom riksintresse för naturvård, NRO 04001 Bråvikenkusten. Vattenområdet i reservatet omfattas även av riksintresse för yrkesfiske, 04 Id 26 Bråviken, havsområde. Kustzonen ligger inom riksintresse "Kust och skärgård", beslutat av Regeringen.

I länets naturvårdsprogram finns området upptaget med högsta värdeklass, klass 1, område 04 80-103 Tunabergskusten.

På grund av områdets höga natur- och friluftslivsvärden bedöms att området bör skyddas mot exploatering och rationellt skogsbruk. Detta fastslags i samband med att Skeppsviks och Sjöskogens tomtområden exploaterades. Området inköptes för naturvårdsändamål av Naturvårdsverket år 1985. Den lämpligaste skyddsformen för området är naturreservat. Naturreservatet utgör ett led i arbetet med att uppnå de av riksdagen antagna miljömålen *Levande skogar* och *Hav i balans samt levande kust och skärgård*.

Enligt kommunens översiktsplan (antagen 2003) ingår naturreservatet i område för naturvård och även friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att naturreservatet inte motverkar intentionerna i översiktsplanen.

Föreskrifter för naturreservatet

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder för de åtgärder som behövs för att nå syftet med naturreservatet och den uppföljning som anges i den till detta beslut hörande skötselplan.

Föreskrifterna skall inte utgöra hinder för Länsstyrelsen eller av Länsstyrelsen utsedd uppdragstagare att utföra inventeringsverksamhet, nödvändig insamling av bestämningsmaterial, eller annan dokumentation av växt- och djurliv inom naturreservatet.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. uppföra byggnad eller anläggning.
2. uppföra ny eller ändra anläggning i vatten såsom brygga, bro, pir, kaj, båthamn, flytdocka, pålning, vågbrytare eller plattform.
3. anlägga väg.
4. anlägga luft- eller markledning, stängsel eller hägnad.
5. anordna upplag.
6. muddra, dika, dikesrensa, dämma, borra, gräva, spränga, schakta, utfylla, tippa, deponera, eller liknande ingrepp som kan ändra områdets topografi, yt- eller dräneringsförhållanden, bottnar eller vattenomsättning.
7. placera större föremål eller andra anordningar på botten i vattenområdet.
8. avverka eller utföra annan skogsbruksåtgärd.
9. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle.
10. framföra motordrivet fordon
11. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel.
12. kalka eller gödsla mark eller vatten.

Om det ur sjösäkerhetssynpunkt erfordras ska ovanstående föreskrifter inte utgöra hinder för nyanläggande av sjösäkerhetsanordningar genom Sjöfartsverkets försorg.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet:

1. Utmärkning av reservatet.
2. Anläggande av parkeringsplats och vandringsleder samt uppsättning av informationstavlor.
3. Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller förvaltaren.
4. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

C Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller enligt föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående och omkullfallna träd och buskar.
2. skada, plocka eller samla in växter, svampar eller lavar. Bär, matsvamp och blomplockning för eget behov är dock tillåtet.
3. fånga och insamla ryggradslösa djur på sådant sätt att deras biotoper eller reproduktionsmiljöer skadas eller förstörs.
4. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt eller göra inskrift.
5. inplantera för området främmande djur- eller växtart.
6. skada eller bortföra vrak eller delar därav samt till sådana hörande fasta eller lösa föremål.

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

7. anordna lägerverksamhet.
8. anordna tävlingar.

Bestämmelser om vården och förvaltningen av naturreservatet enligt förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

1. I skötselplanen anges målen med naturreservatet och de skall tillsammans med syftet ligga till grund för dess vård och skötsel.
2. Naturreservatet skall utmärkas genom förvaltarens försorg enligt svensk standard 03 15 22 och Naturvårdsverkets anvisningar.

Ärendets handläggning*Dokumentation*

De höga naturvärdena utmed Bråvikenförkastningen har länge varit kända, speciellt med tanke på det gynnsamma klimatet och förekomsten av kalk och basiska bergarter i berggrunden. Den geologiskt intressanta förkastningsbranten, den gamla barrskogen i de sydvända branterna och bergen med dess utblickar över vattnet har i årtal väckt människors intresse. Under 1960-talet fanns planer att anlägga ett kärnkraftverk vid Bråviken och bl.a. av den anledningen genomfördes naturvärdesinventeringar utmed hela kuststräckan. Inför reservatsbeslutet har Länsstyrelsen genomfört gängse översiktlig naturinventering.

Reservatsbildningen

Naturvårdsverket förvärvade 1985-02-25 fastigheten Nävekvärn 7:331 med avsikten att området skulle avsättas som naturreservat. År 2007 utarbetade Länsstyrelsen ett förslag till beslut med tillhörande skötselplan som sändes ut på remiss till berörda sakägare, kommunen och andra myndigheter och organisationer. Yttranden inkom från sju instanser varav två yttranden från sakägare som bör kommenteras. Skeppsviks samfällighetsförening

BESLUT

6(9)

Datum

Dnr

2009-12-17

511-5981-2007

önskar att för de områden i reservatsförslaget som gränsar till eller direkt berör samfällighetsföreningens mark ska skötseln ske så att tillgängligheten till föreningens allmänplatsmark inte försämras, att vandringsstigar hålls öppna och leder fotvandrare förbi privata tomter utan intrång och att visuella kontakter mellan föreningens tomter och Bråvikens vattenytor kan behållas och förbättras genom borttagning av främst siktskymmande lövträd. Vidare önskar föreningen att skrivningen om skötselansvaret för badplatsen vid Skedenvik blir tydligare. Vad gäller skötsel av markområdena i reservatet hänvisar Länsstyrelsen till skötselplanen. Vidare gäller att förvaltaren i samband med skötselåtgärdernas utförande ska informera berörda sakägare och föra dialog med dem. Vad gäller synpunkterna på skötselansvaret vid badplatsen har nu förhållandena ändrats i och med detta beslut.

I samband med remisshanteringen år 2007, uppdagades oklarheter i den fastighetsrättsliga situationen. Det gällde dels gränserna i stort, dels även gemensamhetsanläggningen Näveksvarn ga:4 som belastar reservatsfastigheten. I anläggningsbeslutet finns beskrivet det utrymme som upplåtits vid Skedenviksbadet på så sätt att oklarhet kan råda vad som egentligen avses. Eftersom man bedömde det som otillfredsställande beställdes en fastighetsrättslig utredning med uppmätning hos Lantmäteriet. I samband med det arbetet har Länsstyrelsen tillsammans med Lantmäteriet och styrelsen i Skeppsviks samfällighetsförening besiktat området och på plats enats om att gränserna för Näveksvarn ga:4 vid Skedenviksbadet ska ha den sträckning som reservatskartan visar. Markområdet kvarstår i den av Naturvårdsverket ägda fastigheten Näveksvarn 7:331, men ingår inte i naturreservatet.

Sjöskogens samfällighetsförening inkom med yttrande innehållande ett antal punkter som i och med omarbetande av nytt förslag till beslut år 2009 i stort tillgodoser föreningens önskemål. Även här gäller att förvaltaren informerar berörda sakägare och för dialog med företrädare för Sjöskogens samfällighetsförening i samband med skötsel och förvaltning av reservatet.

Remisshantering oktober/december 2009

Länsstyrelsen sände ut ett nytt, omarbetat förslag till beslut med tillhörande skötselplan på remiss till berörda sakägare, kommunen, andra myndigheter och organisationer i oktober 2009. Nio yttranden har inkommit till Länsstyrelsen. Samtliga ställer sig positiva till förslaget att inrätta Sjöskogens naturreservat. Synpunkter har bl.a. framförts angående skötseln av den gamla åkermarken vid Bjurvik i reservatets östra del. Länsstyrelsen har tidigare övervägt att låta beta detta parti, men på grund av dess belägenhet utan möjlighet att komma dit med moderna jordbruksfordon har bete bedömts som svårt för tillfället. Länsstyrelsen tar till sig synpunkterna och ändrar skrivningen i skötselplanen avseende skötselområde 3C så att den öppna marken även fortsättningsvis kan bibehållas öppen. Synpunkter har inkommit angående beskrivning av de marina värdena i reservatet. Eftersom de marina naturvärdena för närvarande inte är kända gör Länsstyrelsen bedömningen att det specifika syftet ”- Skydda ett marint vattenområde i Bråviken” tas bort. I den inledande syftespunkten för reservatet ingår att bevara vattenområdet som tillhör reservatet.

Länsstyrelsens bedömning och intresseprövning

Enligt 7 kap. 4 § miljöbalken får Länsstyrelsen förklara ett mark- eller vattenområde som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Länsstyrelsen bedömer att bebyggelseexploatering, skogsbruk, andra arbetsföretag eller anläggningar inte går att förena med bevarande av områdets värden. Området är av stort värde för bevarande av den biologiska mångfalden, liksom för det rörliga friluftslivet. Detta är därför enligt Länsstyrelsens uppfattning ett område som i enlighet med 1 kap. 1 § miljöbalken bör skyddas i form av naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken. Detta bedöms vara förenligt med en från allmän synpunkt godtagbar användning av mark- och vattenresurser enligt 3 och 4 kap. miljöbalken.

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att föreskrifterna inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna för den biologiska mångfalden och för friluftslivet är stora och överväger de negativa effekterna dels för allmänheten och dels för berörda sakägare.

Innan beslut fattas om föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken ska Länsstyrelsen enligt 5 § i förordningen (2007:1244) utreda föreskrifternas kostnadmässiga och andra konsekvenser och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning. Länsstyrelsen bedömer att det saknas skäl för att genomföra en konsekvensutredning då påverkan på allmänhetens friluftsliv är mycket begränsad. De föreslagna föreskrifterna bedöms inte medföra några kostnader av betydelse för vare sig allmänheten, sakägare eller kommunen. Kostnaden för skötsel och skyltning finansieras genom Naturvårdsverkets anslag för skötsel av naturvårdsobjekt.

Upplysningar

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet. Finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva beslutet om naturreservatet.

Beslutet skall kungöras i länets författningssamling och i Södermanlands Nyheter.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7. kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart, även om de överklagas.

Länsstyrelsen skall bedriva tillsyn över naturreservatet. I tillsynen ingår att se till att reservatsföreskrifterna och bestämmelser följs.

Enligt 29 kap. 8 och 9 §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelas enligt 7 kap. 5 och 30 §§ miljöbalken kan medföra straffansvar.

Har någon vidtagit åtgärd i strid mot meddelad föreskrift, kan Länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

BESLUT

8(9)

Datum

Dnr

2009-12-17

511-5981-2007

Enligt artskyddsförordningen (1998:179) och Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 1999:7) gäller bestämmelser om fridlysning av blåsippa, korallrot och nästrot.

Hur man överklagar

Den som vill klaga över detta beslut skall skriva till Regeringen, men skicka eller lämna skrivelsen till Länsstyrelsen, postadress: Länsstyrelsen i Södermanlands län, 611 86 NYKÖPING.

Skrivelsen skall ha inkommit inom tre veckor från den dag klaganden fick del av beslutet, annars kan överklagandet inte prövas. Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning. I skrivelsen skall anges vilket beslut som överklagas och den ändring som begärs. Skriv namn, adress, telefonnummer och ärendets nummer.

Om ytterligare upplysningar önskas, kontakta Länsstyrelsen. Länsstyrelsen kommer att sända det överklagade beslutet vidare till Miljödepartementet för prövning, såvida Länsstyrelsen inte själv ändrar beslutet.

...

Beslutande i detta ärende har varit landshövding Bo Könberg. I den slutliga handläggningen har enhetschef Greger Nordlöf, samt arkeolog Marie Stafstedt Myhrman och naturvårdshandläggaren Bo Westman deltagit, den sistnämnda som föredragande.

Bo Könberg
Landshövding

Bo Westman
Naturvårdshandläggare

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan med bilagor
3. Karta från Lantmäteriet
4. Fastighetsförteckning
5. Fastighetsutredning

BESLUT

9(9)

Datum

Dnr

2009-12-17

511-5981-2007